

Haberler

İÇ HABERLER :

Zonguldak - Asma Kömür Ocağındaki Su Patlaması :

26 Mayıs 1970 günü Zonguldak Havzasının Asma bölümünde meydana gelen su patlaması neticesinde beş madencimiz hayatlarını kaybetmişlerdir. Olay, - 50 seviyesinde sürülmekte olan rekup lâğımının eski kömür içindeki arınında husule gelmiş ve kuvvetli bir hidrostatik basınç altında bulunan tabakayı patlatan su bütün galeriyi istilâ etmiştir. Esas kayıp-50 galerisinden - 100 seviye sine inen desandre ve-100 galerisinin suyla dolmasından meydana gelmiş ve burada çalışmakta olan işçilerimiz kurtulamamışlardır. -50 seviyesindeki lâğım ilerlemesinde çalışmakta olan işçilerden bir tanesi galeri boyunca tavanın yüksek noktalarını bildiğinden bu noktalarda su yüzüne çıkarak nefes almak suretiyle galeriyi dolduran su içinde dalarak kendini selamete çıkarabilmiştir. Bu işçiden alınan malûmat sayesinde Bölge müdürü ve Bölüm mühendisi arında kalan işçileri kurtarmak gayesiyle botla yüzerek - 50 seviyesinde çalışmakta iken hadisenin vuku bulmasıyla kendisini yüksek noktalardaki demir başlara tutunarak bekleyen işçileri kurtarmışlardır. Eski imalât içinde olduğundan sonda ile ilerleme yapılmasına rağmen bu müessif olay meydana gelmiş ve hadisenin zararını azaltmak için yapılan büyük gayretler can kaybını önleyememiştir.

Hayatlarını kaybeden işçilerimize rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diler acılarını paylaşıyoruz.

Romen heyetinin gezisi :

Ülkemizin bazı manyezit ve demir sahalarında tetkiklerde bulunmak ve bu sahaların işletilmesinde tektonik imkânların neler olabileceğini araştırmak üzere Romanya'dan bir heyet gelmiştir.

Caıt : IX, Sayı : 4

Yeni bir madencilik kuruluşu :

Bir gurup mühendis arkadaşımızın teşebbüsü neticesi «Mineral Madencilik» adında bir müşavir mühendislik bürosu kurulmuştur. Başarılar dileriz.

Türkiye - Mısır ticaret anlaşması :

27 Haziran 1970 tarihli resmi gazetede yayınlanan Türkiye ile Birleşik Arap Cumhuriyeti arasındaki 16 Mart 1966 tarihli ticaret anlaşmasına ek protokola göre Türkiye, Birleşik Arap Cumhuriyetine tarım ürünleri, tıbbi müstahzarat. Bakır ve civa ihraç edecektir. Buna mukabil Birleşik Arap Cumhuriyetinden ithal edilecek mallar arasında telli camlar, emprime camlar, demir blum ve kütükleri, kurşun kaplı demir ve çelik şeritler, ince ve kalın borular ile tazyike mukavim çelik borular, el aletleri, 15 HP'dan daha büyük güçte dizel ve yaridizel motorlar, zirai mücadelede kullanılan püskürtme ve tozlama cihazları, resim yapmaya, çizmeye ve hesap yapmaya mahsus aletler, mayi sayaçları, klasik müzik plâkları, kurşun kalemler resim tebeşirleri ve spor malzemeleri bulunmaktadır.

PERSONEL HAREKETLERİ :

Yurda Dönerler :

Dr. Fuat Yavuz Bor :

Bakır metalürjisi ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere Kanada'ya gitmiş olan dergimiz eski Yayın Kurulu Başkanlarından Metalürji Y. Mühendisi Dr. F. Yavuz Bor Kanada'nın en büyük madencilik kuruluşlarından biri olan Norando Mines Ltd. şirketinin Montreal şehrindeki Norando Research Centre isimli merkezi araştırma enstitüsündeki çalışmalarını tamamlayarak yurda dönmüş ve 1 Temmuz 1970 tarihinden itibaren Maden Teknik ve Araştırma Enstitüsünde göreve başlamıştır.

Dr Erol Imre :

Devlet Plânlôma Teşkilâtı elemanlarından odamız üyesi Maden Yüksek Mühendisi Erol İmre Amerika'da doktora çalışmasını tamamlamış ve yurda dönmüştür. Dr. İmre D. P. T. daki görevine başlamıştır.

Yeni Atamalar :

Dr. Selçuk Demirsoy :

Dergimizin Yayın Kurulu üyelerinden Maden Yüksek Mühendisi Dr. Selçuk Demirsoy Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Maden Etüd Şubesi Müdür Muavinliği görevine atanmıştır.

Dr. Orhan Özkocak :

Alaçam Müşavir Mühendislik Firmasından ayrılarak Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Maden Etüd Şubesinde görev alan jeoloji Yüksek Mühendisi Dr. Orhan Özkocak aynı şubenin Demir Jeolojisi Servisi Şefliğine atanmıştır.

Sedat Uz :

Maden Y. M ühendisi Sedat Uz M. T. A. Enstitüsü Radyoaktif Mineraller ve Kömür Kömür Şubesinin Radyoaktif Mineraller Servis Şefi oldu.

Ayrılanlar :

İbrahim Bozan :

Devlet Plânlama Teşkilâtı Müteşarlığında çalışmakta olan odamız üyelerinden Maden Yüksek Mühendisi İbrahim Bozan Metag Şirketine geçmiş ve bu şirket tarafından yürütülmekte olan Nikel Projesinde görev almıştır.

Fahri Has :

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünde çalışmakta olan odamız üyelerinden Maden Yüksek Mühendisi Fahri Has Türk Civa A. O. na geçmiştir.

DIŞ HABERLER :

Kanada'da Nikel :

International Nickel (Enternasyonel Nikel Firması), KANADA, 1923 ten beri kapalı tu-

tulan bir nikel işletmesini tekrar faaliyete geçirmek için 100 milyon varil suyu boşaltmaya başlamıştır.

Suudî Arabistan'da yeni bir demir yatağı :

Japonların yaptıkları araştırmalara dayanarak Suudî Arabistanda 200 milyon tonun üzerinde demir cevheri rezervi tahmin edilmiştir. Japon kaynaklı haberlere göre bu yataklar işletmeye açıldığı takdirde çıkan cevher teknik yardım çerçevesinde Japonya'ya ihraç edilecektir.

İran'da yeni bulunan demir yatakları :

İran'ın Kerman bölgesinde on bir yeni demir yatağı bulunmuştur. Bu yatakların toplam rezervinin 100-150 milyon ton civarında olacağı tahmin edilmektedir.

Şili Japon anlaşması :

Japon Kapitali ve teknik yardımı Şili'nin Santiago şehrinde yılda tahminen 2.4 milyon ton demir cevheri çıkaracak ve bunun tamamı Japonya'ya ihraç edilecektir. İşletme hazırlıklarının 1970 yılında tamamlanması beklenmektedir.

Dünyanın En Büyük Altın Yatağı :

Güney Afrika'da Vaal Reef altın madeninde açılacak yeni bir işletme ile aylık üretimin 336.000 ton olacağı iddia edilmektedir. Halen dünyanın en büyük altın cevheri üreten madeni Western Deep Level diye adlandırılan işletmedir. Aylık üretimi 250.000 tondur.

Apollo 11 ay numunelerinin Mineralojik ve Petrografik etüdü (Nasa raporu, No: 307) J. A. Wood, U. B. Marvin, B. N. Powell, ve J. S. Dickey, Jr.

Apollo 11 uzay aracı 20 Temmuz 1969 da ay üzerinde Tanquillitatie denizinin güney - batısında enlemi 0°4T15 Kuzey ve boylamı 23° 25'45 Doğu olan noktaya iniş yapmıştır. N. Amstrong ve E. Aldrin'in 2 saat 14 dakika zarfında topladıkları ay kayaları üzerinde ince kesit, parlak kesit, x-ray dif-

reksiyon ve elektron mikroprobe çalışması yapılarak, numunelerin mineralojik, petrografik ve kimyasal kompozisyonu hakkında çok geniş ve detaylı bilgi edinilmiştir. Bu çalışmaların özeti şöyledir;

Çapları 1-5 mm arasında 1676 adet ay kayaçları ince kesitlerde incelenmiştir. Kayaçlar umumiyetle küçük boyutta olmalarına rağmen, ince grenli olmalarından dolayı temsili numune olarak kabul edilmişlerdir. Kayaç çeşitlerinin yüzdeleri şöyledir; toprak breşler % 52.4, bazaltlar % 37.4 camlar % 5.1, anortozitler % 3.6, diğerler (Meteoritik parçacıklar % 1 den az olmak üzere) % 1.5.

Bazaltleri teşkil eden minerallerin tane büyüklüğü 1-300/A arası olup, esas olarak piroksenler % 50 yi teşkil etmektedir. Piroksenler daha ziyade titanlı ojit veya Ca'ca fakir ojitte pijonit halinde olup, moleküler olarak % 30 ferrosilit ihtiva etmektedir. Plajiyoklazlar % 25 i teşkil etmekte ve umumiyetle Anortit muhtevası % 90-100 arası değişmektedir. Ilmenit % 20 dir. Bazı bazalt numunelerinin normalin üstünde (% 0.7) K₂O ihtiva ettiği görülmüştür. Özgül ağırlığı takriben 3.3 tür.

Camlar, meteoritlerin yüksek süratlerde kayaçlara çarpması ve ergime neticesi meydana gelmiştir. Renkler değişik olup, koyu kahverengi - kavuniçi - sarı veya renksizdir, jç yapısı heterojen, vesikular (habbecikli), dalgalı, uniform veya saydamdır.

Toprak breşler ince taneli ve katı (kompakt) halde olup, koyu renkli bir çimento

içinde mineral, kayaç, cam parçacıklarından meydana gelmiştir.

Çimentolaşma işlemi muhtemelen, önceleri yüzeydeki serbest toprağın meteoritlerin çarpması ve neticede ergimesi dolayısıyla meydana gelmiştir. Toprak breşlerin kimyasal bileşiminin bazaltlarla aynı olması dikkati çekmektedir.

Numuneler içinde beklenilmeyen kayaç, miktarı 61 kadar olan anortozit parçacıklarıdır. Renkleri açık olup, özgül ağırlığı 2.9 dır. Kompozisyonları anortozit ile opartazitik gabbro arasında değişmektedir. Tane büyüklükleri dünyadaki anortozitlerden daha ince olup, 10-100 /A arasındadır. Feldspatları, bazaltlara nazaran Ca'ca zengin olup, mafik mineralleri olivin (Fa 30-50) ve Ca'ca fakir klinopyroksenlerdir. Ti muhtevaları düşüktür.

Meteoritler ay toprağı içinde kolayca tanınmakta çünkü tipik bazalt veya toprak breşlerini tabii kompozisyondaki bulunan minerallerden kolaylıkla ayırd edilmektedir. Meteorit tipleri dünyada rastlanılanlarla aynı olup, başlıca Fe, Fe-Ni (% 5-20 Ni), silikat Fe (Kamasit, taenit,) ve Kondrittir.

Raporda ayrıca ayın yapısı hakkında faraziye ileri sürülerek, 25 km derinliğinde bir anortazitten müteşekkil kabuğun, daha yoğun olan gabbro üzerinde yüzdüğü tahmin edilmiştir. Bazaltların yüzeye çıkması yeryer büyük meteoritlerin çarpması ve kırılması neticesi olduğu zan edilmektedir. Bu bazaltlar ay yüzeyine yayılarak ay denizleri diye atlandırılan platoları meydana getirmiştir.